

XLIII OLIMPIADA FIZYCZNA
ZADANIA ZAWODÓW STOPNIA WSTĘPNEGO
CZĘŚĆ TEORETYCZNA

Nazwa zadania	Audycja radiowa
Rok	1993/1994
Źródło	Komitet Główny Olimpiady Fizycznej; 50 lat olimpiad fizycznych. Wybrane zadania z rozwiązaniami pod red. Janiszewski P. Mostowski J. PWN, Warszawa 2002 T.M. Molenda, IF US, www.OF.szc.pl .

Zadanie 2I - XLIII OF, stopień wstępny.

Z oddalającego się radialnie od Ziemi z prędkością $v = (3/5)c$ (c — prędkość światła w próżni) statku kosmicznego nadawana jest audycja radiowa. Czas nadawania audycji w studio na statku wynosi $\tau = 30$ minut. Jak długo trwa odbiór audycji na Ziemi?

Rozwiązanie zadania 2I - XLIII OF, stopień wstępny.

Czas odbierania audycji jest równy $t = t_1 + t_2$, gdzie $t_1 = \tau\gamma$ odpowiada dylatacji czasu z $\gamma = 1/\sqrt{1 - (v/c)^2} = 5/4$, zaś t_2 uwzględnia fakt oddalenia się statku od Ziemi podczas nadawania audycji — $t_2 = t_1 v/c$. Otrzymujemy więc $t = \tau\gamma(1 + v/c) = 60$ min.

Tę samą odpowiedź można uzyskać stosując relatywistyczny wzór Dopplera, $\nu = \nu'\gamma(1 - v/c)$, gdzie ν' jest częstością fali wysyłanej ze statku w kierunku Ziemi. Jeżeli jednocześnie z audycją byłby nadawany ze statku sygnał o częstości ν' odpowiadającej okresowi trwania audycji τ , $\tau = 1/\nu'$, to sygnał ten odbierany na Ziemi miałby częstość ν , której odpowiada okres $t = 1/\nu = \tau\gamma^{-1}(1 - v/c)^{-1} = 60$ min.